

Kantor w Muzeum Armii Krajowej

2026-03-24

Dziś, 24 marca, w Muzeum Armii Krajowej odbędzie się niecodzienne wydarzenie związane z jednym największych polskich artystów współczesnych - Tadeuszem Kantorem. Pokazany zostanie ostatni obraz mistrza namalowany przed śmiercią, będący jednocześnie ostatnim jego autoportretem.

W zbiorach MAK znajduje się jedno z ostatnich dzieł malarskich Tadeusza Kantora – obraz zatytułowany „Kłęska wrześniowa”. Twórca namalował go w marcu 1990 r. na prośbę krakowskich akowców, tworzących wtedy w Krakowie muzeum poświęcone Armii Krajowej.

Wymowny obraz przedstawia polskiego żołnierza rozpiętego na krzyżu. Tłem jest mapa II Rzeczypospolitej, rozdarta przez dwóch najeźdźców – hitlerowskie Niemcy i sowiecką Rosję. Dzieło jest w zasadzie instalacją: do płótna malarz przytwierdził drewniane ramiona krzyża i figurę żołnierza w mundurze i wysokim bucie.

Elementy umundurowania użyte do wykonania obrazu (kurtka mundurowa, guziki z orłem, bryczesy, skórzany but) są autentyczne. Zostały подарowane artyście przez krakowskich kombatantów AK.

Żołnierz na obrazie ma twarz Tadeusza Kantora. Jest to ostatni autoportret artysty, który zmarł kilka miesięcy później (8 grudnia 1990 r.), i jednocześnie jeden z ostatnich jego obrazów. Jest to także jedyne dzieło mistrza stworzone na zamówienie, o czym sam artysta mówił z dumą. Obraz – hołd dla żołnierzy AK – został wykonany nieodpłatnie i przekazany na tworzoną w 1990 r. wystawę o Armii Krajowej.

Przez ponad dekadę malowidło prezentowane było na wystawie głównej w budynku Muzeum AK przy ul. Wita Stwosza. Po przerwie spowodowanej jej przebudową, dzieło Tadeusza Kantora pojawi się na nowym miejscu.

Z tej okazji MAK zaprasza dziś, **24 marca**, na happening zatytułowany „Kantor w Muzeum Armii Krajowej? Tak!”. Program wydarzenia przewiduje m.in.: uroczyste odsłonięcie obrazu, przedstawienie jego historii oraz projekcję fragmentów archiwalnego filmu dokumentującego proces powstawania malowidła.

O dziele opowiedzą: kierownik Muzeum Tadeusza Kantora z Ośrodka Dokumentacji Sztuki T. Kantora CRICOTEKA w Krakowie Małgorzata Paluch-Cybulska, aktor Teatru Cricot 2 Bogdan Renczyński oraz Robert Springwald z Muzeum AK.

Wydarzenie odbędzie się we wtorek, 24 marca, o godz. 11.30 w siedzibie Muzeum Armii Krajowej przy ul. Wita Stwosza 12. Wstęp wolny.